

УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА
ІНСТИТУТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН КИЇВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Задорожній Олександр Вікторович

АНЕКСІЯ КРИМУ — МІЖНАРОДНИЙ ЗЛОЧИН

Монографія

Київ
К.І.С.
2015

УДК 341.223.2(477.75):327.5(470)
ББК 67.9(4Укр-6Крм)412+66.4(2Рос)
3-15

Монографія виконана на кафедрі міжнародного права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка і рекомендована до друку на засіданні кафедри 28 серпня 2015 року, протокол №1. Рекомендовано до друку Вченою Радою Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка 28 серпня 2015 року, Протокол №1.

Рецензенти:

- Буткевич Володимир Григорович** — доктор юридичних наук, професор, суддя Європейського суду з прав людини (у відставці)
- Білас Іван Григорович** — доктор права, професор кафедри порівняльного правознавства і європейського права Інституту міжнародних відносин Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
- Тимченко Леонід Дмитрович** — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри міжнародного права Національного університету Державної податкової служби України

Задорожній О. В.

- 3-15 Анексія Криму — міжнародний злочин : монографія / Задорожній Олександр Вікторович ; Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту імені Тараса Шевченка, Каф. Міжнар. права. — Київ : К.І.С., 2015. — 576 с.

ISBN 978-617-684-123-4

Представлена наукова монографія — комплексне міжнародно-правове дослідження відносин, пов'язаних з міждержавною взаємодією Російської Федерації та України з «кримського питання» після відновлення їхнього державного суверенітету (1991–2014 рр.) і впродовж російської агресії у Криму, спрямованої на анексію півострова. В роботі окреслені передумови «кримської проблеми» у міжнародно-правових відносинах України та Російської Федерації; охарактеризовані визначальні тенденції, притаманні цим відносинам на кожному з етапів українсько-російської міждержавної взаємодії після припинення СРСР; надана міжнародно-правова кваліфікація агресії РФ та анексії Кримського півострова; надані пропозиції щодо міжнародно-правових засобів реагування, спрямованих на припинення протиправних дій, повернення фактичного контролю України над Кримом, компенсацію завданої нашій державі шкоди, притягнення до кримінальної відповідальності винних в агресії, воєнних злочинах і злочинах проти людяності.

Для всіх, хто цікавиться актуальними питаннями міжнародного права.

УДК 341.223.2(477.75):327.5(470)
ББК 67.9(4Укр-6Крм)412+66.4(2Рос)

Зміст

Перелік умовних скорочень8

Передмова 13

**Розділ I. «КРИМСЬКЕ ПИТАННЯ» У ВІДНОСИНАХ
УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ НА ЕТАПІ
НАЛАГОДЖЕННЯ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОЇ
ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВ ПІСЛЯ РОЗПАДУ
РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ (1991–2004 рр.) 21**

- 1.1. Правомірність передання Кримського півострова до складу України у 1954 р. і передумови виникнення «кримського питання» в українсько-російських відносинах. Перші спільні спроби України та РФ розв’язати проблеми щодо Криму та статусу Чорноморського флоту у пострадянську добу 23
- 1.2. Українсько-російський переговорний процес на тлі загострення двосторонніх відносин 1993–1996 рр. 50
- 1.3. Питання територіальної цілісності, Кримського півострова та Чорноморського флоту в основоположних українсько-російських угодах 1997 року . 82
- 1.4. Проблема острова Тузла 108
- 1.5. Підсумки 125

Розділ II. КРИМ У МІЖНАРОДНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИНАХ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ У ПЕРІОДИ СУПЕРЕЧЛИВИХ ТЕНДЕНЦІЙ ДВОСТОРОННЬОЇ ВЗАЄМОДІЇ	133
2.1. Проблема базування Чорноморського флоту Росії на території України впродовж ускладнення міждержавних стосунків 2005–2010 рр.	135
2.2. Харківська угода 2010 р. та вплив її реалізації на стан національної безпеки України.	166
2.3. Підсумки.	185
Розділ III. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЙ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ЩОДО КРИМУ ПРИ ВЕДЕННІ АГРЕСИВНОЇ ВІЙНИ ПРОТИ УКРАЇНИ У 2014–2015 РР.	191
3.1. Фактичні обставини справи.	197
3.2. Міжнародно-правова кваліфікація дій Російської Федерації в контексті забезпечення миру і безпеки, територіальної цілісності та непорушності кордонів держав як пріоритетів міжнародної спільноти.	216
3.3. Події на Кримському півострові та норми міжнародного права у сфері захисту прав людини, народів та національних меншин.	299
3.4. Проблеми дотримання суверенітету і рівноправності держав як основних суб'єктів міжнародного права	372
3.5. Підсумки.	416
Розділ IV. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ РЕАГУВАННЯ НА РОСІЙСЬКУ АГРЕСІЮ	425
4.1. Розв'язання проблеми участі агресора в роботі Ради Безпеки Організації Об'єднаних Націй	432
4.2. Визнання юрисдикції Міжнародного кримінального суду та інших міжнародних судових органів для притягнення до кримінальної відповідальності винних у злочинах, що супроводжують агресію РФ проти України.	443

4.3. Можливості розгляду спорів між Україною і Російською Федерацією у Міжнародному суді Організації Об'єднаних Націй	453
4.4. Звернення до Європейського суду з прав людини.....	462
4.5. Звернення українських державних і приватних юридичних осіб до міжнародних арбітражних процедур для відшкодування заподіяних Росією матеріальних збитків.....	477
4.6. Застосування до Російської Федерації санкцій як засобу притягнення до міжнародно-правової відповідальності за порушення норм міжнародного права ..	483
4.7. Підсумки.....	499
Загальні підсумки	508
Хронологія подій в АРК у лютому-березні 2014 року	523
Предметний покажчик.....	534
Іменний покажчик	555
The annexation of Crimea as an international crime	561

Перелік умовних скорочень

- АЕС** — атомна електростанція
АП — Адміністрація Президента
АР — автономна республіка
АРК — Автономна Республіка Крим
АРСР — Автономна Радянська Соціалістична Республіка
АСЕАН — Асоціація держав Південно-Східної Азії
АТ — акціонерне товариство
АТЕС — Організація Азійсько-Тихоокеанського економічного співробітництва
АТО — антитерористична операція
БМД — бойова машина десанту
БУЛ — Бібліотека української літератури
ВАТ — відкрите акціонерне товариство
ВВП — валовий внутрішній продукт
ВДВ — високомобільні десантні війська
ВМС — військово-морські сили
ВМФ — військово-морський флот
ВНП — валовий національний продукт
ВО — всеукраїнське об'єднання
ВООЗ — Всесвітня організація охорони здоров'я
ВПК — військово-промисловий комплекс
ВР АРК — Верховна Рада Автономної Республіки Крим
ВРУ — Верховна Рада України
ГА ООН — Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй
ГАТТ — Генеральна угода з тарифів і торгівлі
ГЛОНАСС — глобальна навігаційна супутникова система
ГРУ МО РФ — Головне розвідувальне управління Міністерства оборони Російської Федерації
ГТС — газотранспортна система
ГУАМ — Організація за демократію та економічний розвиток

- Держдума РФ** — Державна Дума Федеральних Зборів Російської Федерації
- ДК** — державна компанія
- «ДНР»** — «Донецька народна республіка»
- ДПСУ** — Державна прикордонна служба України
- ДР** — демократична республіка
- ДРК, ДР Конго** — Демократична республіка Конго
- ЕКОСОР** — Економічна і Соціальна Рада ООН
- ЄврАзЕС** — Євразійське економічне співтовариство
- ЄКПЛ** — Європейська конвенція з прав людини (Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р.)
- ЄОВС** — Європейське об'єднання вугілля і сталі
- ЄС** — Європейський Союз
- ЄСПЛ** — Європейський суд з прав людини
- ЗАТ** — закрите акціонерне товариство
- ЗВТ** — зона вільної торгівлі
- ЗЕД** — зовнішньоекономічна діяльність
- ЗМІ** — засоби масової інформації
- ЗС** — Збройні сили
- ЗСУ** — Збройні Сили України
- ЗС РФ** — збройні сили Російської Федерації
- КМП** — Комісія міжнародного права
- КМУ** — Кабінет Міністрів України
- КНР** — Китайська Народна Республіка
- КП** — командний пункт
- КПП** — контрольно-пропускний пункт
- КПРФ** — Комуністична партія Російської Федерації
- КПУ** — Комуністична партія України
- Кримська АСРР** — Кримська Автономна Соціалістична Радянська Республіка
- КС** — Конституційний Суд
- КС РФ** — Конституційний Суд Російської Федерації
- КСПО** — Комітет старших посадових осіб
- КТО** — «контртерористична операція»
- ЛАД** — Ліга арабських держав
- ЛДПР** — Ліберально-демократична партія Росії
- «ЛНР»** — «Луганська народна республіка»
- МАГАТЕ** — Міжнародне агентство з атомної енергії
- МВС** — міністерство внутрішніх справ
- МВФ** — Міжнародний валютний фонд

Кінець безкоштовного уривку.
Щоби читати далі, придбайте,
будь ласка, повну версію
книги.